

Издази Недјељом. Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годињу 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића. За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годињу 20 франка, на по године 10 франка, на четврт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна табела се у издавању државних испод средње администрације - Глас Црногорца - на Цетињу, а може се и издати упућенима на пошту у Котор. Делови иду се уредничкој. Редовно се издавају.

За огласе плаћа се од реда по новцу. За огласе веће и ма дужи вријеме - иначе.

ПОЗИВ ЗА СКУПЉАЊЕ ПОМОЋИ СРПСКИЈЕМ РАЂЕНИЦИМА.

Браћо Црногорци!

Црни гласови стижу из Британске нам Србије. У Биограду немају се ње више смјештати наши рањеници, толико их има. Вапај браће рањеника одјекнуо је не само по земљама српским и словенским, него и широм Бијелог свијета, те свуда, ње год иземито срце куца, свуд је нашао одзива.

Тај вапај наше рођене браће, раздира наша ожалостљена срца, јер су њихови јади и наши јади од Косова до данас. Ако им други из човјечности саучествују, ми пак ојећамо исте болове што и њих тиште. То је природно, јер *куда ће сузи но на око.*

С тога, браћо Црногорци, од наше сиромаштине откидајмо, па шљикмо рањеној браћи. Не ћемо моћи скупити обилату помоћ, али ћемо и малијем прилогом обилато исказати нашу братску љубав, наше сузе над невољом наше рођене браће.

Потписати одбор примјаче с највећом благодарношћу и најмањи прилог у новцу. Новци из државе нека се шљуу или доктору Петру Миљанићу, управнику цетињске болнице, или проф. С. Матавулу.

Скупљене суме шљаче се непосредно упрви Црвеног Крста у Биоград. Имена господа приложника и њихови прилози штампаче се у овоме листу, а у своје вријеме донијеће се и признаница Биоград. Црв. Крста за примјену укупуног суму.

На Цетињу, 25. Новембра 1885. Одбор за скупљање помоћи српскијем рањеницима:

- Предеједник
- Протопрезвитер Вук Ђ. П. Јаменцац
- Чланови одбора:
- Др. П. Миљанић, С. Матавуљ, Ј. Поповић-Диповац, протођакон Ф. Радичевић, Јован Пинер.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

НИШ, 24 новембра. Војни министар Јован Петровић дао је оставку, а на његово мјесто постављен је за министра војног пуковник Францковић (Далматинац, до сад посланик српски у Риму).

НИШ, 25 новембра. Миловановић учинио је јучер исте предлоге те их је Србија већ предложила. Бугарска ће сјутра одговорити.

(На наше брзојавно питање, које тај Миловановић и какви су то предлози те их је „Србија већ предложила“, објаснио нам је Кор. биро ствар овим одговором: „Миловановић је нови старјешина генералног штаба српске војске — на мјесто Ј. Петровића који се јамачно захваљује и на

тој служби. То ће бити ваљда Кока Миловановић, потпуковник, и до рата војнички пристав српског посланства у Бечу, те је изумио оне чувене пушке „Кока-Маузер“, којима је у овом рату био наоружан грви позив српске војске. — Србија је предложила као осеву примирја, да се обје војске повуку свака у своју земљу — бугарска из Пирота у Бугарску, а српска тимочка дивизија, под генералом Лешјанином, из Видинског округа у Србију — и да примирје траје до 1 јануара 1886 (не важе се да ли по латинском календару, или по Василева дне).

ЦАРИГРАД, 25 новембра. Келиве од Мисира тужио се Султану на Италију што је у Масауи узела у своје руке и грађанску управу (а до сад је била само војна окупација ради заштите тамошњих Италијана и цехове трговине).

ЈЕДРЕНЕ, 25 новембра. Дебиб ефендија откиао је из Пловдива у Једрене.

(На наше питање, које Дебиб ефендија, што је чинио у Пловдиву и како је тамо примљен, одговорио нам је Кор. биро ово: „Дебиб ефендија је један од она два ађутанта отоманског комисара те су послати у Пловдив да спрече рад око повратка status quo ante. Службено се јавља да су лијепо примљени, но као да су њеке прилике допринијеле те је Дебиб — у међу тим стиглим њемачким листовима зову га Дебиб и ефендија — позвао у Једрене.“)

СОФИЈА, 26 новембра. Бугарска је влада одрворила Србији, да она остаје при противним предлозима те су прије тога предложени (да свака војска остаје где се нашао?), јер предлози Србије за примирје не дају ниса поузданог. Ако Србија за 24 часа не одговори на то, Бугарска ће се обратити тога ради великим државама, те је на њихово наваљивање и обуставила борбу.

ЦАРИГРАД, 27 новембра. Велики Везир телеграфовао је јучер Књазу бугарском, да ће ови час поћи Мау и д-п а ш а у Софију да се с Књазом договара ради закључка мира са Србијом.

СОФИЈА, 28 новембра. Каравелов се вратио из Пирота.

Он сматра да се положај побољшао у помјерљивом правцу. Каравелов мисли да ће послје примирја брзо доћи коначни мир и да ће бити пошљедица тога уједињење Румелије с Бугарском, те га сад велике државе примјачу, са мање или више ограничења.

АТИНА, 28 новембра. Влада ниште од народне скупштине зајам од сто милијона франка за потребе министарства војног и морског.

СОФИЈА, 29 нов. Одговарајући на депешу Великог Везира те јавља да долази Меџед-паша ради закључка мира са Србијом, каже Књаз Александар: Услови те их је науио предложити Србији нијесу никако противни берлинском уговору. Именовањем изасланика Порта се удаљује од тога, у толико више, што је Србија објавила рат непосредно Књазу, а Порта је мислила да јој у том рату не ваља учествовати ни активно ни пасивно.

*) Не можемо пропустити ове прилике а да не одамо признање готовости, брзини и тачности, којом бечки Кор. биро обавјештаје јавно свијете.

Гласови са бојишта.

Брзојавно навијештена парека дневна гласовјед руској војени, у којој се Н. Вел. Император северусјетски захваљује учитељима бугарске војске, гласи опширније:

„Његово Императорско Величанство, обраћајући своју особиту пажњу вијестима са бојишта, опазило је с радошћу сјајне успјехе поштене и корисне радње руских осипера, којима је било повјерено образовање и обучавање војене у Бугарској и његовој Румелији. *Нар је дувоко ожалостљив критоушмачким ратом*, но налази да смјелост, преторијевање, истрајност и уредност бугарских и румелијских четв заслужује велику хвалу. Цару је мило што се увијеро о разумном и пријегорном раду руских осипера, који су споменути четвма знали улити потребне војничке особине и јуначки дух, те шљачује своју највишу захваљују свима генералима, штабним и випним осиперима, те су служили у бугарској и румелијској војени.

Пошљедње вијести службених „Српских Новина“ ове су:

„Ниш, 17 нов. (у 9 сах. и 35 мин. пре подне). Јуче је борба код Пирота почела у 7 сати и трајала је до три сата по подне. Пирот који је прекинуо напуштена био од нас, јуче је сад и престолонаследников пук узео на бајонет, но кад су Бугари појели висове над Пиротом, морао се ићи опет напустити. Трупе су све на сивјетим положајима. Државна је војска извршена. Рањени су мајор Ванић и потпоручик Милета Таушанић. У овој борби заробљено је до 100 бугарских војника.

Генерал Лешјанин јавља да су јуче прије зоре бугарске трупе из Видина аспале и напале на цијелој линији. Том приликом дошло је било до бајонета. Непријатељ је одбијен из свима тачкама и сивјетом у град. По казивању наших заробљеника, Бугари су имали огромне губитке. Наши губитци непознати су. Рањени је поручик Никола Протић. Бугари се непрестано предају у малим топкама.

Ниш, 17 нов. (12 с. 35 м. после подне). У времену када је влада Његовог Величанства краља савиштен корак великих сила о престајању непријатељства између српске и бугарске војске, наша војска затекла се у положају око Пирота. Лијего крало било је на Белаца — Нишоју, а десно изнад села Блата. Бугари се водећи рачуна о савиштем им кораку великих сила, напали су нас била 14 о. м. са 50.000 прешадије и са око 100 топова на цијелој линији. Напад је био од стране Бугара врло јак. Наша војска била је 14 о. м. у вече напустила Пирот, на га је опет 15 истог мјесца на Јуриш отела. Борба се водила и по самим улицама Пирота, који 15 по подне и по други пут од наше војске напуштена без борбе зато што је положај вароши Пирота таква, да излази на обрвене линије која је горе означена. Наша војска имала је наредбу да заузме положаје брани ако буде нападнута, а да сама никако не нападе. Она је своју дужност достојно и извршила, јер је своју све положеје које је 14 о. м. заузела била одржала и не рјатела на цијелој линији јуначки одбила.

На Тимоку стоје наше трупе на један до пола километра од тарлаве Видина, бомбардовање је прожђавано јаким ватром. У два маха покушавала је цијела послада видинска аспад на наше трупе и оба пута била су Бугари одбијени. Том приликом многи су заробљени. Једне одједне Бугара које је од Арчер-Паланке било пошло Видину у помоћ пресрела је наша војска и одмах га разбила. Цео крај видински од Тимока до Арчер-Паланке пожеља је наша војска.

У оваком стању затекле су се обје војске днае када је послје подне утврђено да се непријатељства обустављају на сивједој основи да свака страна задржи положаје на којима се затекла, а између команданата има да се одреди неутрална вожа.

Из Бијеле-Паланке (Ак-Паланке) јављају Кор. бироу службено из извора српског:

„Пријатељски сајет заступника вел. држава да се борба обустави, савиштени објема ратним странкама, послушала је Србија одмах. Српски команданти су упућени да обуставе борбу и о том извијесте бугарске војводе. Друге поћи повучена је главна српска војска око Пирота, остале су само предстраже. Десно крило српско било је 14 нов. по подне на висини Разнице, лијево код Граданице. Бугари, без икаквог обзира на предлог вел. држава, нападотне српске страже. Око Пирота, те га Срби нијесу ни хтјели брањити, рзвни се жестоки бој те се изврже у сјезу. На 6^{1/2} часа у вече уступише Срби из града пресушица чебану и разоривши магацине. Бугари оплачкаше скоро све трговце. Пушљава трајаше сву ноћ.

Јучер, 15 нов., навалише Бугари поново, сад на средњу српске војске. По дунавска дивизија одбије их с великим губитком и заузме опет Пирот послје кратког но жестоког боја. Сад се на свој дужини развије жива борба. Срби су палили из 40 топова и у свој борби мора им се похватати издржљивост. У Пироту је више пута било боја по улицама. Десно крило Српско (дринска дивизија) било је сјајна бој и задало је непријатељу, који је у имао и румелијске батаљоне, одбијајући га одлучно, осјетне губитке. Но умор и премоћ непријатеља примора побједоносне чете да се одреку користити се извојеном згодом. Оне су, на против, уступајући премоћи, морале заузети сусједна мјеста. У слијед тога напустило је и лијево крило српско Пирот без боја и сасвим својеспољно. Срби су том приликом показали не само истрајност но и јунаштво. Бугари, који су ту имали снага 50.000 војске, претрпјели су по свој прилици осјетне губитке. Јутрос бјеху војске у поменутих положајима, кад дође гр. Кевенхилер и т. д.“

Из Пирота јављају Кор. бироу 17 нов: „По брзојаву видинског команданта нападотне Срби поћас на 11 часова оплеће Видина; но бјеху одбијени великим својим губитком и општете им се три тона. Пошто се то десило послје престанка Књажевог на примирје, јавно је то мн. Цанов вел. државама.

Та се вијест из Ниша у толико порекла што се гаже, да су Бугари из Видина напали Србе, а она су их вратили крваво у град.

„Преси“ јављају из Биограда 17 нов.

„Демаркациона линија је за српско лијево крило Нишор-Бјелово, тик из Пирота, за десно иза села Блата. — Тимочка војска стоји 1^{1/2} километра од Видина. Бугарске чете те су пошле да ослободе Видин дочекали су Срби код Ак (биће: Арчер)-Паланке и разбили их са свим (Брзојав не вели кад је то било. Примједба „Пресина“). Тимочки је округ од Тимока до Ак-Паланке у српским рукама. — Вијест о закључку примирја овјне је рјало примљена. —

Из Ниша, 18 нов. „Краљ је стагао данас у подне. И Кевенхилер се вратио. Од Паланке до Пирота јахао је сам. Тамо су удице пуње мртваца; на једном бријегу лежао је један српски поручик испробалан бајонетим на 40 мјеста. Књаз Александар

тар станује у кући окружног лекара Валенте, где је с њим вијећао аустријски посланик. Књаз је последице дужег омирања потписао заповијед за обуставу борбе. За тим је позвао по-славника на објед. У разговору споменуо је Књаз српску војску изразавајући се о њој с највећим поштовањем. — Разговору српског војсковође одлучно је за наставак рата, јер сваки се нада да би српско оружје на пошљедак победило.

Друга вијест истог дана, из Београда: „Оваје се не зна ни за каква некиња књаза бугарског. Српска је влада тврдо ријешила, прије наставити бој до краја, по пристати било на уступање земљишта, било на наплату ратног трошка. — Као што се чује, ријешно је милицитарски савет да се настави борба, ако се неће за основу погодбе мира примити status quo ante. Спреме се чине свом снагом. Кад се чуло за грозне губитке на бојишту, као да је распложај у народа мало охладило.“

Из Црвене Ријеке јављају „Преси“ 17 нов.: „Глас о примирју изазвао је велико незадовољство у земљи. Све хоће рат. Са свих страна стиже други позиви и поздравља се радосно. Скупљање добровољаца напредује. Само у Београду јавило се 2000, у Нишу 800. До данас наоружано је већ 20.000 другог позива. Високи код Крњевца Паче те владају књажевачким путем и нишавском долином, јако се утврђују. 5000 грађана нишког округа, људи, дјеца и старци, раде дану ноћу. Оваје се говори да ће се борба од недеље наставити и за тај случај премјесити се главни стан у Алексинац. — Поштанака веза с Београдом прекинута је и због војних возова обустављен је превоз путника на железници.“

18 нов. јављају „Колоњским новинама“ из Цариграда:

„У сједишћу конференције прошле сриједи изјавио је г. Хуајт отворено, да Инглеска више не признаје берлинског уговора. У четвртак послале заступници трију царевина писмо Султану где веле да је дошао час, да и ње пуномоћника својском у Пловдив, јер неће бити отпора. У суботу се разишла сједишћа због неслоге Инглеске и Русије. — Руски посланик Нелидов, помогућ аустријским, њемачким и талијанским, успио је приводећи Султана на одлучни корак у Румелију. Султан као да је ријешно да изврши закључке конференције, на које само Инглеска није пристала. Према томе су јуче два заступника Португа, Лебих и Гадбан, пошли у Пловдив, а за који дан ће и прави грађански комисар. Једнак је и заповијеђено, за сад тек ради демонстрације, послати војску на границу, на расположење комисара, те ће, чим овај буде требао, прећи границу и улећи у Румелију.“

Руски листови су се забринули због отвореног заузимања Аустрије за

Србију те питају, како ће се Русија према томе изјавити, која је искрено одрекла помоћ Бугарској. „Новое Време“ пита због посланства гр. Кевенлидера, како се то слаже са слогом трију царевина и боји се, да ће примирје дотле трајати, док кр. Милан, удајући се у аустријску помоћ, не сабере снагу за даљу борбу.

„Грађанин“ иште, да се побједни књаз бугарски мора сад ријешити, којим ће путем даље, да ли правим те му јунаштво његове војске отвара у срце Русије те да призна да је скривно, или кривим, кобним путем повратка под јарам Каравелона и дружини и заваде с Русијом. На помоћ Инглеске може се он само на вријеме уздати, по на руску помоћ за дуго. А то је једино јемство за стални болитак бугарског народа.

У очи српског војсковође бугарске вијести о српском нападају на Видин, јављају Кор. бироу 17 нов., из Пирота: „Бугарска је војска јако раздражена гласом да су Срби, у пркос обавези за обустављање борбе, поновили нападај на Видин. Књаз је то јавно великим државима и брзојавно огласио гр. Кевенлихеру у Београд, да се он сматра да је ријешни од своје ријечи, ако се борба одмах не обустави.“

У службеном изјештају бугарском о бојевима око Пирота, 14 и 15 нов. има ово мјесто:

„15 нов. у јутро навало је дијело бугарско крило Србе у селу Барн-Ехноту (?). Те лежи на једном хумку, где се развио врло крвави бој. Два пута својиме Бугари везао и хумке, и два пут их Срби преотеше, док пред ноћ навали крајње лијево крило бугарско на десно крило српско, те ово пагне сјезати. Бугари за њим нишком цестом, а десно крило бугарско киче му за лева и узе га с бока. За то вријеме узе бугарска средина Пирот на бајонет и протјера непријатеља на књажевачки пут.“

„Покроку“ јављају из Пловдива 23 нов.: „Долазак турских изасланика навлази на опште негодовање и огорчење. Вечерас је био скуп грађана код митрополита. Руси заступник Инглеске изјави, да Румелија ваља да прими турске изасланике као претече комисара, иначе ће наћи турска војска. Скуп грађана денувају седмориче да изјави консулцима, нека турски изасланици оставе земљу; средњој владу призиваје сва земља. Велика војска и писмени људи позива се на бојишту, без плх се не може рјешавати судбином земље, која је преко 60.000 војника дигла против Србије, неће се никако покорити; протестује против status quo ante и против пошљања турских изасланика у источну Румелију.“

Из Београда јављају „Преси“ 23 новембра:

„Чујемо да ће се позвати свамо виђенији људи („ногабилитети“ земље)

из народа да изјавију, како ће се Србија даље држати. Ради се живо на војној спреми. Држање становништва постаје према неизвјесности стања врло немирно. Наваљује се нестрпљиво да се једном ријешити чиме прије свега маду одговором, ако се оштеге интереси Србије.“

Брзојавно се из Ниша потврђује, да је Хорватовић постављен за врховног команданта војске Топаловић за старјешину цијелог њеп. штаба, а пуковник Кока Миловић за старјешину њеп. штаба војске око Пирота.“

Из Ниша се туже Срби да су Бугари, без обзира на примирје, напали српске страже код Власине; а Бугари из Пирота то поричу и туже се, да су Срби пуцали на Бугаре.

Преси јављају у почетку преговора из Пирота: „Оклизевање Србије рађа незадовољство. Мисли се да ће Бугари као први услов некаки да Срби мању војску на видинског скруга.“

„Тјкмет“ јавља по српском напољу, да је Србија по својим заслужницама изјавила службено, да је ријешила на ново војевати, ако Кнез Александар не напусти некаке накнаде ратних трошкова.

Из Пирота јављају Кор. Бироу: Српски су предлог за примирје они: 1. Примирје траје до 1/13 јануара (Василева-дје) 1886; 2. предлогаже остају где су биле 16. нов. кад је борба обустављена; 3. главне војске остају где су биле тога дана; 4. узвјамно напуштање заузетог туђег земљишта, ако се буде могло.

„Те су предлоге Бугари одбили и предложили су своје: 1. Да се свз српска војска миче са бугарске земље; 2. бугарска војска да остане где се налази последије обуставе борбе; 3. чим се потпуно примирје, да се одмах пошлу изасланици који ће се погађати о условима коначног мира.“

„Колоњ. Новинама“ јављају 20 нов. из Цариграда: „Кад је Порта пријавила конференцију Султанов проглаше Румелијетима и депешу Португа кн. Александру о Румелији, изјавио је инглески заступник Хуајт живо и одлучно да је противан како том ријешују конференције тако и том прогласу и брзојаву. Према таком понашању Инглеске, можда ће Су тат још ипак одустати од својих смијерова.“

Званично се јавља да су помоћници румелијског комисара, Лебих и Гадбан сфендија на румелијској граници дијено дочекали и да су их 20 гендарма и један офицер отиратили у Пловдив.

Друга депеша јавља да је, последије брзог одласка Лебиха из Пловдива, његов друг наименован за вакуфског комисара у Софију.

Јављају из Задра, да је тамо, првих дана прошле недеље, умрло од болести срца намјесник Далмације, п.

кр. генерал-подмаршал барон Стеван Јовановић. Тијело ће се претијети у Дубровник.

Из новина.

„Новое Време“ од 26 новембра пише:

„Изјештај листа „Journal de St. Petersburg“, да је Русија прва покренула посредоване ради престанка безумног боја између Срба и Бугара, још боље се осветљава јавним разговором у нашој пријатолоници. То није дипломатски корак, то је чин личног милосрђа Государског, то је проречељно чуство, дубоко умућено гласом „ратоубијства међу Словенима. Глас народа — глас божи...“

Дај боже, да би балкански Словени пошали и официјални тај нови докар руског великодушја, те заборавила зла и уведе. Но наша млада браћа не треба да се обманују у погледу прелазног значаја тог чина Русије. То је управо слободна дјело милосрђа, а није мјера ишнућена прилика, није тако штогод, на што би Русију обавезивали политичка нужда. Не а се на Србији Бугари не заносе, да би од њих Русија могла заирати и да ће се зато увући у те или друге политичке запале, како то она хоће и мисли. Не хоће Русија тако поћи куда је поведе српски или бугарски изазивачи догађаја; у ње је свој пут, указан Богом и историјом, пут велике државе, у које је велика пошла; по Србији и Бугари дужни су старати се свакојак, да не би пошли разним путем од Русије, а још више на сујет нејак. Унија ће изићи наћи начина да сачува слободу своје радње, по шта ће бити са Србијом и Бугарском, ако се све отпау од Русије? ако се баче у пратог политичких спекулација? Давашије опасне прилике ваља да њима послуже као опасном снагатељно на томе сушту.“

Истом аисту телеграфују 28 нов. из Беча, да је један аустријски генерал пошам у главни стан српски ради тога, да прустроји српску војску.

У истом брзојаву издамо овај разговоре о положају последије примирја на Балкану:

„Како ли је за нас положај на балканском полуострву султану у јаве жерне противуречија? Нема сумње да је убојни успјех Бугара разиграо саучество к њима у Русији. То је сасвим паравно, то је по закону природо. Но једнак је, очевадно, бугарским побједама ослабило стаовиште (руске) дипломатије што га је заузимао у прво доба плаондизног преврата. Књаз Александар напачао је побједитеља из војне које није сам започео. Како да му судимо, кад, по општему мишљењу, побједитељу нема суда? Па, на пошљедак, да ли би било и правично од Бугарске некаки да се лиши владаона, која је земља укључила највеће услуге у најопаснијим по му приликама, који је мушки брвао ту државу, по штедећи самога себе? Но ипак нема сумње да у лицу књаза Александра ми имамо одвољеног врата, там непоподлићег што се абдило е Инглеском и што га она заштићана баш ради те штете коју он може наети Русији ако остане владалац Бугарске. Према томе, ако а оставимо за кнежини, ми се као помпурјемо е том засједом те нам је Инглеска намјестити на најожегтавијем по нас мјесту. Зар се не би могао наћи излазак из тих непомирљивих противуречија, из тог запутаног круга у коме смо се напали? Даје: Бугари су успјели издржати мучну борбу. Оно, може се говорити, да су они сами криви што је војна са Србијом провазила из пловдивског преврата. Ипак, ако судимо по правичи, не може се наћи непосредна веза између преврата и

ово путовање кроз пакла, четитинасте и кроз рај. Изгубили се пјесник у тамној дубрави душничке мана, бива изведан посредопањем Беатриче. Верид, симбола епидеологије, коди Данте кроз живијучке пакли и дитца чистилишта; Беатриче, представница теологије, излаје му пут по сепарама раја. Дјело се састоји из три велика дијела, пакла, чистилишта и раја. Свакоје дво броји тридесет и три пјевана осми прота, који има једно више као проемизму свега. Пјевана су сложена једностестерцем у трећему слику (in terza rima) по готову свакоје ералжјерно једнако.

То је у главном цијела подјела, потка и основа најјудноватијета дјела свјетске литературе.

Прогнаома Данту остало је пошљетње оружје његово перо, да одакси своју племениту горчелност и да се баци гљубом на оне надгласне своје непријатеља, који су му и задње добро отели: дивље роднога ваздуха. Поред тога, осам грешника и отпадника своје замисли. Данте је имао у виду и ззелужне даде, да их поштомству остави као улар чојство и јунаштва. У његовој души дакле једнако су владале мржња и љубав; оном пром што је изијети ја уклан снитују свакога, који је погадио чојечанске своје дужности.

ЛНСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДАНТЕ АЛИГИЈЕРИ.

Пише Никац од Ровина.

(Свршетак.)

Према великим заслугама, које је Данте указао својој републици бореди се за њу мацем, пером и језиком, народ му је био благодаран и изабрао га је за то прваком у највећој магистратури. На томе достојанству био је вршак Дантеова среће, вршак, с којега се велики Талијанац стрмоглавио у проговество. Познато је из повјеснице, како је Карло Валва, као вождани пале Бона влја VIII, напануо странку бивели Чевинја, одузео им добра и прогнао из доминае. Данте је припадио бијелима (бјелији), на му је са својом браћом нећа судбина у дво пакула. Потом наваљај год 1304, да првични републикани поврате своју слободу, остале без успјеха и Данте би присвајен прећи Авенише као прованник, да тражи склоности у Ломбардији. У проговесту живио је Алигијери деветнаест година потуцајући се од врата до врата просјачкијем шта-

пом у рукама. Изморен на тај начин и глађу и жеђу, раскидан његовом ичелмором са своје несреће, опечаљен и тужан поцијепаношћу своје домовине, престави се у Равени г. 1321 у својој шест петој години. Вела се, да се у Флоренци за њиме није нико заплакао.

Ето, такви је живот и живљење овијех, који се не рађу за себе! Тако је свршио путник Гибелин, којеу се данас пишеди свијет клања, а Флоренци ни сузе није провада на његовој мртвачкој постеди!

Ко довијек хоће да живије Мученик је овога свијета. Свијета, као да је митрополија пјесник и њега у очима имао, кад је ове стихове крлау својом написао.

Данте је написао четири поглавита дјела: Нови живот (la Vita Nuova), Гозбу (il Convito), Санкоме (de Rime) и Божанствену Комедију (la Divina Commedia).

Нови живот то нам је смјеса прозе и поезије, ње се на најскрелани и чајпоучнији начин описује прва Дантеова љубав према Беатричи, коју је он дигао: in Falto cielo Nel goame, ove gli Angeli hanno pace, т. ј. у крадеству аћелског покоја.

Гозба је такођер нећа врата поезије и прозе. У њој се објавијују три Дантеове пјесме, нечии како су постале и рашта их је писао. Ту се особитом енергијом брани такођер и првоти народни језик, на томе је великан писао, напачајући ужасом на бруку и залутаност „delli malvagi uomini d' Italia, che ammiravano la Vulgare altrui, e lo proprio dispregiavano“... т. ј. онах алик људи у Италији, који препоручују туђи народни језик, а свој презиру.

Сликови су надхнућа и усхита његове ране љубави, пјесме, у којима сами амори говоре. Него у те исте љубавне пјесме огледа се и оно жарко пјесничко родољубље, које му је највише гласе дошло. Пјесма „Фиренци“ (A Firenze) пуна је домородних сејејаја, укореб и сајетовања.

Данте Алигијери највише је познат са Божанствене Комедије, готово можда рећи само са ње. Божанствена комедија је по готову већ у свих народа као домаће чељаде, на смо ми зато и прешли свја остала дјела пјесничкова онако летилично, да нам остале више простора за то чуло, кој еје могао створити само велики дух талијанског поете.

Божанствена Комедија прича Данте-

Поп В. Поповаћ	10	—
Марк Врб.	5	—
Мат. Па.	5	—
Широ Поповић	5	—
Свега фр. а. пр. 261 —		

Телеграми „Гл. Црногорца.“

ЛОНДОН, 30 новембра. „Тајмс“ оглашује, источно питање може се сматрати да је у овоме: Три царевине, вели. да су напустиле искати да се успоставља status quo ante у Румелији.

БЕЧ, 30 новембра. „Политичка Кореспонденција“ јавља да су се велике државе сложили да пошаљу војничку комисију која ће одредити неутрални појас размака између српске и бугарске војске, чим се обје стране буду изјавиле да се покоравају рјешенју великих држава.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Секретар Министарства Просвјете и Црквених дјела госп. Марко Драговић, спровео је овом надлежности 100 комада његовијех књижица „Упутство за скупљање материјала за историју и биографију Црне Горе“ да се издаду бесплатно при учитељима — на које се изјављује, издржавају овијех књижица и врло кориснијех књижица, — срдачна захвалност.

Цетиње 28 нов. 1885.

Гл. надл. оск. школа.

Књижевни огласи.

Издао је 17.ти број

„З Е Т Е“

у којем се налази ово:

- 1) Ускок Јанко, Припојетка на црногорског живота, Писме С. Матавуза.
 - 2) Невесинџка, У десет pjesama, Саставио Ф. Ј. Ковачевић.
 - 3) Руски pjesnice у биографским ијамма, Писао Н. В. Гербел, Преводио с руског М. Драговић.
 - 4) Видолина из кремове.
- „Зета“ лист за књижевност и поучу, издава на Цетињу сваког четвртка на цијелој табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:
 На годину 4 фр. — а. вр.
 На по године 2 — — —
 На три мјесеца 1 — — —
 За све остале земље:
 На годину 15 франка у злат
 На по године 8 — — —
 На три мјесеца 4 франка у злату.
 Претплата из Црне Горе плаће се упућују „уредишту „Зете“ на Цетиње.“
 Претплата из Аустро-Угарске, Босне и Херцеговине: нека се шаље поштанском упутницом на г. Петра Рамединовића у Котор.
 Претплата из Србије нека се шаље књижари Валожића у Београд.
 И: свијех тих крајева ко томе може слати претплату и уплату на уредишту „Зете“, али ваља само у плаћеном до Цетиња писму.

Цетиње, 30. Новембра 1885.

Уредиштво „ЗЕТЕ“.

ОГЛАС.

Имам једну кућу на Ријеку у Црној Гори. Ко је жели купити, нека се обрати сенсалу госп. Мушту Бећу у Бар.

ИВАН ЈЕЛИЋ.

ПОШТАРСКИ

ЗИМЊИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недјељу; предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник; предавање до 10

Уредник и издавалац Ђоко Поповић.

и по ура у јутро; у четвртак; предавање до 10 и по ура у јутро.

Долazi из Котора, у уторник; предавање у 1 уру по по дне; у сриједу; предавање у 12 ура по дне; у четвртак; предавање у 7 ура по по дне; у петак; предавање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вјеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 6 ура у утро, предавање у сриједу до 6 ура по по дне.

Долazi из Котора у четвртак у 8 ура по дне, предавање у петак у 8 ура пред подне.
 ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињу у понедељак, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у јутро.

Долazi с Ријеке, из Бара, с Даниловграда, из Никшаћа, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недјељу, предавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вјеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињу у суботу, предавање у петак до 4 уре по по дне.

Долazi у уторник, предавање у 10 ура пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 8 ура до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне Цетиње, 1. Јуна 1884.

Управитељство
Кв. црногорске поште.

О Г Л А С И.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Demandez

Le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRE renfermant 498 gravures des nouveaux modèles de la Saison.
Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du **PRINTEMPS**.
Expéditions dans tous les Pays du Monde.

Достављам овој поштованој публици да су ми дошле нове пробоје од ПЕЧАТА (каучука) Водених и чврстих од ма које величине, који служати могу за државне канцеларије, администрације, канцеларије, поштво и трговце, а такође могу набављати лекаре са грбница од сваке врсте, као и силне састава и т. д.
Сви они, који би желели од које врсте гороречених печата имати, могу сви они, који би желели од Драгова Мартиновића на партију обратити, се нижепотписаноме, у кући Илије Драгова Мартиновића у Цетиње, 21. Септембра 1885.

ЗИМЊИ РАСПОРЕД

ПЛОВИДБЕ ПАРОБРОДА

„ЖАБЉАК“

ПО СКАДАРСКОМ ЈЕЗЕРУ (БЛАТУ).

Од Недјеље, 1. Децембра до 1. Марта 1886.

ПОЛАЗИ

У УТОРНИК:

- с Ријеке у 7¹/₂ сати из јутра;
- с Вира у 9³/₄ сати из јутра;
- с Плавнице у 11¹/₂ сати из јутра;
- с Мурића у 1¹/₂ сата по подне;
- с Сијерча у 2 сата по подне;

У ЧЕТВРТАК:

- из Скадра у 8¹/₂ сати из јутра;
- из Сијерча у 10¹/₂ сати из јутра;
- из Мурића у 11³/₄ из јутра;
- с Плавнице у 3³/₄ сата по подне;
- с Вира у 2¹/₂ сата по подне;

У ПЕТАК:

- с Ријеке у 7¹/₄ сати из јутра;
- с Вира у 9¹/₂ сати из јутра;
- с Плавнице у 11³/₄ сати из јутра;
- с Вира у 2³/₄ сата по подне;

У НЕДЈЕЉУ:

- с Ријеке у 7¹/₄ сати из јутра;
- с Вира у 9¹/₂ сати из јутра;
- с Плавнице у 11 сати из јутра;
- из Мурића у подне;
- из Сијерча у 1¹/₂ по подне.

У ПОНЕДЈЕЉНИК:

- из Скадра у 8¹/₂ сати из јутра;
- из Сијерча у 10¹/₂ сати из јутра;
- из Мурића у 11³/₄ сати из јутра;
- с Плавнице у 3³/₄ сата по подне;
- с Вира у 2¹/₂ по подне.

ДОЛАЗИ

У УТОРНИК:

- из Вир у 9¹/₄ сати из јутра;
- из Плавницу у 11 сати из јутра;
- из Мурића у 1¹/₄ по подне;
- из Сијерча у 1¹/₂ сатат по подне;
- из Скадар у 3³/₄ сата по подне.

У ЧЕТВРТАК:

- из Сијерча у 10¹/₄ сата из јутра;
- из Мурића у 11¹/₂ сати из јутра;
- из Плавницу у 1¹/₂ сата по подне;
- из Вир у 2 сата по подне;
- из Ријеку у 5¹/₂ сата по подне.

У ПЕТАК:

- из Вир у 9 сати из јутра;
- из Плавницу у 10³/₄ сати из јутра;
- из Вир у 3³/₄ сата по подне;
- из Ријеку у 4³/₄ сата по подне.

У НЕДЈЕЉУ:

- из Вир у 9¹/₄ сати из јутра;
- из Плавницу у 10¹/₂ сати из јутра;
- из Мурића у 11³/₄ сати из јутра;
- из Сијерча у 1¹/₄ сата по подне;
- из Скадар у 3¹/₄ сата по подне;

У ПОНЕДЈЕЉНИК:

- из Сијерча у 10¹/₄ сата из јутра;
- из Мурића у 11¹/₂ сати из јутра;
- из Плавницу у 1¹/₂ сата по подне;
- из Вир у 2 сата по подне;
- из Ријеку у 4¹/₂ сата по подне.

ТАРИФ

ПРЕВОЗА ПУТНИКА.

I. КЛАСА.

		Путници					Примједбе:
		Вира	Плавнице	Мурића	Сијерча	Скадра	
Од Ријеке	до	новч. 60	новч. 125	новч. 155	новч. 185	новч. 250	Путник I. класе има право на превоз бесплатно 25 кило пртљага, а за све што буде више плаћа по тарифи.
„ Вира	„	—	50	95	125	190	
„ Плавнице	„	—	—	45	85	125	
„ Мурића	„	—	—	—	55	110	
„ Сијерча	„	—	—	—	—	100	

III. КЛАСА.

		Путници					Примједбе:
		Вира	Плавнице	Мурића	Сијерча	Скадра	
Од Ријеке	до	новч. 30	новч. 65	новч. 70	новч. 80	новч. 125	Путник III. класе има право на превоз бесплатно 10 кило пртљага, а за све што буде више плаћа по тарифи.
„ Вира	„	—	25	35	55	95	
„ Плавнице	„	—	—	30	40	65	
„ Мурића	„	—	—	—	—	55	
„ Сијерча	„	—	—	—	—	50	

ТАРИФ ПРЕВОЗА ПУТНИЧКОГ ПРТЉАГА ОД 100 КИЛА.

		Путници					Примједбе:
		Вира	Плавнице	Мурића	Сијерча	Скадра	
Од Ријеке	до	новч. 25	новч. 40	новч. 55	новч. 60	новч. 80	Лаки пртљаг који заузима много мјеста плаћа двооструку цијену.
„ Вира	„	—	20	30	35	55	
„ Плавнице	„	—	—	25	30	40	
„ Мурића	„	—	—	—	25	30	
„ Сијерча	„	—	—	—	—	25	

Цетиње, 30. Новембра 1885.

УПРАВА

ЦРНОГОРСКОГ ПАРОБРОДСКОГ ДРУШТВА.

Државна штамарија.